

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРИСВОЄННЯ ВЧЕНИХ ЗВАНЬ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ
УМАНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

(нова редакція)

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Уманського державного
педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 30 грудня 2021 р.)

Голова вченої ради
_____ проф. Олександр БЕЗЛЮДНИЙ

Набуває чинності згідно з наказом ректора
від «31» 12 2021 р. № 1806/г

Умань – 2021

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Це Положення визначає механізм присвоєння науково-педагогічним і науковим працівникам учених звань ученою радою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (далі – університет), основні критерії оцінки їхньої науково-педагогічної або наукової діяльності, а також порядок позбавлення вчених звань.

2. Положення розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність»; Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 13 від 14 січня 2016 року (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 174 від 06.02.2017 та № 322 від 17.03.2021).

3. Рішення про присвоєння вчених звань професора та доцента (далі – вчені звання) науково-педагогічним і науковим працівникам університету ухвалює вчена рада Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (далі – вчена рада).

4. Рішення вченої ради про присвоєння вченого звання приймається таємним голосуванням. Засідання вченої ради вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше ніж 2/3 її членів. Рішення вченої ради вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менше ніж 3/4 від кількості членів вченої ради, присутніх на засіданні. Рішення вченої ради діє протягом одного календарного року.

5. Рішення вченої ради про присвоєння вченого звання затверджує атестаційна колегія МОН України.

II. ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ АБО НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ УЧЕНИХ ЗВАНЬ

1. Учене звання професора присвоюють працівникам університету, які здійснюють освітню діяльність за відповідною спеціальністю на відповідному рівні вищої освіти:

1) яким присуджено науковий ступінь доктора наук;

2) яким присвоєно вчене звання доцента або старшого дослідника (старшого наукового співробітника);

3) період роботи яких на посадах асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідувача (начальника або його заступника) кафедри становить не менш як 10 років, у тому числі останній навчальний рік на одній кафедрі (одного закладу вищої освіти) на посаді доцента, професора, завідувача (начальника або його заступника) кафедри, зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою. Для наукових працівників, які займаються науково-педагогічною діяльністю, період роботи становить не менше п'ятнадцяти років на посадах наукових (відповідно до підпункту 1 пункту 2 цього розділу) та науково-педагогічних (відповідно до цього підпункту) працівників;

4) які мають сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн Європейського Союзу, або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням іноземної мови, або не менш як 10 праць, які опубліковані англійською мовою у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань (крім осіб з інвалідністю I групи);

5) які підтверджують свій міжнародний досвід документами (сертифікатами, свідоцтвами, дипломами, іншими документами), зокрема про навчання, стажування або роботу у закладі вищої освіти, науковій (або науково-технічній) установі в країні, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР) та/або Європейського Союзу (далі – ЄС), або участь (керівниками/виконавцями) у проєктах, які фінансуються (фінансувалися) зазначеними країнами (крім осіб з інвалідністю I групи);

6) які опублікували після захисту докторської дисертації 1 підручник чи навчальний посібник, рекомендований ученою радою

університету, та не менше 7 наукових праць у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше 2 публікацій у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань;

7) які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри закладу вищої освіти.

2. Учене звання професора присвоюють працівникам університету, які здійснюють освітню діяльність за відповідною спеціальністю на відповідному рівні вищої освіти, яким не присуджено ступеня доктора наук, але:

1) які мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук);
2) яким присвоєно вчене звання доцента або старшого дослідника (старшого наукового співробітника);

3) які провадять навчальну діяльність не менш як 15 навчальних років на посаді асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідувача (начальника або його заступника) кафедри, у тому числі останній календарний рік на одній кафедрі (в одному закладі вищої освіти) на посаді доцента, професора, завідувача (начальника або його заступника) кафедри, зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою;

4) які мають сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн ЄС або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням іноземної мови (крім осіб з інвалідністю I групи);

5) які підтверджують свій міжнародний досвід документами (сертифікатами, свідоцтвами, дипломами, іншими документами), зокрема про навчання, стажування або роботу у закладі вищої освіти, науковій (або науково-технічній) установі в країні, яка входить до ОЕСР та/або ЄС, або

участь (керівниками/виконавцями) у проектах, які фінансуються (фінансувалися) зазначеними країнами (крім осіб з інвалідністю I групи);

6) які опублікували не менше 5 навчально-методичних праць або 1 підручника чи 2 навчальних посібників, рекомендованих ученою радою університету, та 15 наукових праць у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше 4 публікацій у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань;

7) які підготували не менше трьох докторів філософії (кандидатів наук);

8) які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри закладу вищої освіти.

3. Учене звання професора присвоюють діячам культури і мистецтв, педагогічна діяльність яких відповідно до навчального плану передбачає індивідуальну роботу з опанування мистецьких умінь і навичок та безпосередньо впливає на формування професійної майстерності майбутнього митця, та:

1) які провадять навчальну діяльність не менш як 10 навчальних років на посадах асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідувача кафедри, з них останній календарний рік на одній кафедрі університету на посаді доцента, професора, завідувача кафедри, зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою;

2) які удостоєні почесного звання «Народний артист України», «Народний художник України», «Народний архітектор України», «Заслужений діяч мистецтв України»;

3) яким присвоєно вчене звання доцента;

4) які мають:

– сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн ЄС або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням іноземної мови;

– значні особисті творчі досягнення:

- у музичній сфері – масштабна концертна діяльність, фондові аудіо-, відеозаписи, наявність звання лауреата міжнародних конкурсів і фестивалів;

- в образотворчій, декоративно-прикладній, дизайнерській та реставраційній сфері – персональні виставки, видання каталогів, альбомів, буклетів;

- у театральній сфері, сфері кіно і телебачення – записи концертів, театральні постановки, фільми, інші творчі роботи, що використовують у педагогічній діяльності;

– не менше 5 наукових праць у фахових наукових виданнях України чи провідних наукових виданнях інших держав;

5) які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри і науково-методичної ради факультету/інституту;

6) які особисто підготували не менше 5 осіб, удостоєних почесних звань України, або лауреатів міжнародних та державних премій, конкурсів, виставок, оглядів, фестивалів.

4. Учене звання доцента присвоюють працівникам університету, які здійснюють освітню діяльність за відповідною спеціальністю на відповідному рівні вищої освіти та:

1) яким присуджено науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук), доктора наук;

2) період роботи яких на посадах асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідувача (начальника або його заступника)

кафедри становить не менше ніж 5 навчальних років, у тому числі останній календарний рік на одній кафедрі (в одному закладі вищої освіти), зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою;

3) які мають сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн ЄС, або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням іноземної мови, або не менш як 10 праць, які опубліковані англійською мовою у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань (крім осіб з інвалідністю I групи);

4) які підтверджують свій міжнародний досвід документами (сертифікатами, свідоцтвами, дипломами, іншими документами), зокрема про навчання, стажування або роботу у закладі вищої освіти, науковій (або науково-технічній) установі в країні, яка входить до ОЕСР та/або ЄС, або участь (керівниками/виконавцями) у проєктах, які фінансуються (фінансувалися) зазначеними країнами (крім осіб з інвалідністю I групи);

5) які опублікували після захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук) 1 монографію (видану одноосібно), 1 підручник чи навчальний посібник, рекомендовані вченою радою університету, та не менше 5 наукових праць у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше однієї публікації – у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань;

б) які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри закладу вищої освіти.

5. Учене звання доцента присвоюють діячам культури і мистецтв,

педагогічна діяльність яких відповідно до навчального плану передбачає індивідуальну роботу з опанування мистецьких умінь і навичок та безпосередньо впливає на формування професійної майстерності майбутнього митця, та:

1) які провадять навчальну діяльність не менш як 5 навчальних років на посаді асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідувача кафедри, з них останній календарний рік на одній кафедрі університету, зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою;

2) які удостоєні відповідного почесного звання «Народний артист України», «Народний художник України», «Народний архітектор України», «Заслужений діяч мистецтв України», «Заслужений артист України», «Заслужений художник України», «Заслужений архітектор України», «Заслужений працівник культури України», «Заслужений майстер народної творчості України»;

3) період роботи яких після удостоєння зазначеного почесного звання становить не менш як рік;

4) які мають:

– значні особисті творчі досягнення:

- у музичній сфері – масштабна концертна діяльність, фондові аудіо-, відеозаписи, наявність звання лауреата міжнародних конкурсів і фестивалів;

- в образотворчій, декоративно-прикладній, дизайнерській та реставраційній сфері – персональні виставки, видання каталогів, альбомів, буклетів;

- у театральній сфері, сфері кіно і телебачення – записи концертів, театральні постановки, фільми, інші творчі праці, що використовуються у педагогічній діяльності;

– не менше 5 наукових праць у фахових наукових виданнях України чи провідних наукових виданнях інших держав;

5) які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або

мовою країн, які входять до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри і науково-методичної ради факультету/інституту;

б) які особисто підготували не менш як трьох лауреатів міжнародних або державних премій, конкурсів, виставок, оглядів, фестивалів.

ІІІ. РОЗГЛЯД АТЕСТАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ

1. Атестацію здобувачів учених звань професора і доцента, які ведуть навчально-методичну роботу в університеті, здійснюють на кафедрі, де вони працюють. При цьому профіль педагогічної роботи здобувача має відповідати основному напрямку діяльності цієї кафедри. Якщо здобувач працює на багатопрофільній кафедрі, то в рішенні про присвоєння вченого звання вказується основний курс, який він викладає.

2. Розгляд атестаційних матеріалів, поданих здобувачами вчених звань, здійснює вчена рада університету за висновком кафедри, відповідного структурного підрозділу наукової установи. У висновку повинно бути відображено дотримання здобувачем ученого звання академічної доброчесності.

3. Розгляду атестаційних матеріалів на кафедрі університету має передувати проведення відкритої лекції для студентів відповідного напрямку підготовки (спеціальності) за умови присутності на ній не менше п'яти викладачів кафедри.

4. На засіданні кафедри у присутності не менше ніж 2/3 членів кафедри заслуховується звіт про науково-педагогічну діяльність здобувача та результати проведення відкритої лекції.

За результатами розгляду атестаційних матеріалів кафедра:

– готує висновок, що підтверджує високий науково-методичний рівень викладання навчальних дисциплін та відповідність здобувача заявленому вченому званню, і передає вченому секретарю вченої ради університету;

– або рекомендує доопрацювати атестаційні матеріали.

Кафедра ухвалює рішення більшістю голосів від складу кафедри відкритим або таємним голосуванням (за вибором членів кафедри).

Кафедра університету повторно розглядає атестаційні матеріали після доопрацювання.

5. Порядок розгляду атестаційних матеріалів здобувачів учених звань на засіданні вченої ради про присвоєння вчених звань професора і доцента визначає вчена рада.

6. Документи про присвоєння вчених звань доцента, професора подаються вченому секретареві не пізніше ніж за 3 тижні до чергового засідання вченої ради.

7. Учений секретар після ухвалення вченою радою рішення про присвоєння здобувачу вченого звання протягом 15 днів оформляє атестаційну справу здобувача вченого звання відповідно до вимог та надсилає її до МОН України.

8. Вчена рада на запити МОН України надає додаткову інформацію і матеріали про діяльність здобувача вченого звання, процедуру його атестації.

9. На рішення вченої ради про присвоєння/відмову у присвоєнні вченого звання здобувач вченого звання протягом двох місяців із дня ухвалення рішення вченою радою може подати апеляцію до вченої ради або до МОН України.

У разі надходження апеляції вчена рада формує склад апеляційної комісії, крім випадків, коли апеляція не містить аргументів за виявленими недоліками. Апеляційна комісія формується у складі голови та членів комісії. Рішення про утворення апеляційної комісії та затвердження її складу ухвалює вчена рада.

Апеляційна комісія готує висновок, який підписують усі члени комісії.

10. На підставі висновку апеляційної комісії вчена рада ухвалює рішення про задоволення або про відмову в задоволенні апеляції.

Якщо апеляцію здобувача вченого звання задоволено, то вчена рада

може ухвалити рішення про присвоєння вченого звання та в установленому порядку надіслати до МОН України атестаційну справу здобувача вченого звання.

IV. ОФОРМЛЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ СПРАВИ

1. Атестаційна справа здобувача вченого звання містить такі документи:

1) супровідний лист до атестаційної справи здобувача вченого звання (1 примірник);

2) копія першої сторінки паспорта здобувача, засвідчена підписом ученого секретаря вченої ради (2 примірники);

3) копія свідоцтва про зміну прізвища, засвідчена в установленому порядку (у разі зміни здобувачем ученого звання прізвища) (2 примірники);

4) рішення вченої ради щодо присвоєння вченого звання (2 примірники);

5) копії дипломів доктора наук, доктора філософії (кандидата наук), атестатів доцента, старшого дослідника (старшого наукового співробітника) (для здобувачів вченого звання професора), документів про удостоєння відповідного почесного звання або інших нагород (для діячів культури й мистецтв), засвідчені підписом ученого секретаря вченої ради та скріплені печаткою університету (2 примірники);

6) протокол засідання лічильної комісії (2 примірники);

7) список навчально-методичних праць та/або наукових праць (2 примірники);

8) копія сертифіката, який підтверджує достатньо високий рівень володіння іноземною мовою (2 примірники) (крім осіб з інвалідністю I групи);

9) копії документів (відповідні сертифікати, свідоцтва, дипломи, накази та інші), які підтверджують проходження навчання, стажування або факт роботи у закладі вищої освіти, науковій (або науково-технічній) установі в країні, що входить до ОЕСР та/або ЄС, або керівництво/виконання проектів, які фінансуються зазначеними країнами.

10) довідка з основного місця роботи та витяги з наказів про зарахування на посаду та звільнення з посади додатково для осіб, які працюють за сумісництвом (2 примірники);

11) довідка про науково-педагогічну, наукову діяльність на посадах у закладах вищої освіти, зокрема закладах післядипломної освіти, наукових установах (2 примірники);

12) витяг з протоколу засідання кафедри, що підтверджує високий науково-методичний рівень викладання навчальних дисциплін та відповідність здобувача заявленому вченому званню (1 примірник);

13) витяг з протоколу засідання вченої ради факультету/інституту (1 примірник).

V. ОФОРМЛЕННЯ ТА ВИДАЧА АТЕСТАТІВ

1. Після затвердження відповідно до законодавства (Порядок затвердження рішень про присвоєння вчених звань, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 року № 656, наказ МОН України «Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам» № 13 від 14.01.2016, наказ МОН України «Про внесення змін до Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам» № 174 від 06.02.2017) атестаційною колегією МОН України рішень учених рад про присвоєння вчених звань МОН України виписує і видає атестати за зразком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 року № 656.

2. Атестат, виданий МОН України, є документом, що засвідчує рівень професійної кваліфікації науково-педагогічного, наукового працівника при вирішенні питань зайняття ним відповідної посади та оплати його праці.

3. Оформлення атестатів здійснюється протягом двох місяців після ухвалення рішення атестаційною колегією МОН України.

4. Відповідальним особам (ученим секретарям учених рад) видають атестати для вручення працівникам, яким присвоєні вчені звання.

5. У разі втрати, знищення або пошкодження виданого атестата про

присвоєння вченого звання видається дублікат атестата з новим порядковим номером. Дублікат оформляють відповідно до раніше виданого атестата.

У разі зміни працівником прізвища, імені, по батькові (так само як і зміни кафедри, галузі професійної діяльності) виписаний атестат обміну і переоформленню не підлягає.

VI. ПОЗБАВЛЕННЯ ВЧЕНИХ ЗВАНЬ

1. Позбавлення вчених звань здійснюється відповідно до порядку їхнього присвоєння.

Питання про позбавлення вченого звання розглядає атестаційна колегія МОН України:

– у разі надходження до МОН України рішення вченої ради про позбавлення вченого звання;

– за клопотанням ученої ради, яка надсилала до МОН України документи про присвоєння вченого звання;

– у разі виявлення МОН України порушення вимог законодавства з питань присвоєння вчених звань;

– відповідно до рішення суду.

2. Для вивчення обставин, пов'язаних з порушенням питання про позбавлення вченого звання, на засіданні вченої ради з її членів створюють комісію, кількісний та персональний склад якої визначає вчена рада.

3. У 15-денний строк після розгляду питання про позбавлення працівника вченого звання до МОН України надсилають такі документи:

– рішення (клопотання) ученої ради про позбавлення вченого звання;

– оригінал протоколу засідання лічильної комісії;

– копії документів про присвоєння вченого звання;

– інші документи, що підтверджують порушення вимог законодавства з питань присвоєння вчених звань.

4. Атестаційна колегія МОН України відповідно до законодавства затверджує рішення вченої ради про позбавлення (позбавляє) вченого звання з урахуванням усіх матеріалів справи й результатів попереднього експертного розгляду.

На підставі рішення атестаційної колегії МОН України атестат особи, позбавленої вченого звання, визнають недійсним.

5. Учена рада на запити МОН України надає інформацію, документи й матеріали, необхідні для розгляду питання про позбавлення вченого звання.

ПОГОДЖЕНО:

Проректор наукової роботи

Тетяна ГОДОВАНІЮК

Учений секретар

Світлана ШУЛЯК

Юрисконсульт

Олександр ЛЮБИВИЙ